

Slovenija

01–10. 08. 2014.

Subota, 2. avgust. Bled, slovenački dragulj, bilo je prvo mesto koje smo posetili, tokom naše devetodnevne, nezaboravne letnje avanture po Sloveniji. Turizam na ovom idiličnom jezeru počeo je da se razvija pre 160 godina, zahvaljujući Švajcarcu Arnoldu Rikliu koji se razboleo i došao na Bled zbog vazduha, termalne vode i božanstvene prirode. Kada je shvatio da se vrlo brzo oporavio, otvorio je prvi spa centar. Posle noćnog putovanja i popijene jutarnje kafe, odmah smo se uputili ka selu Podhom i kanjonu Vintgar, na 3 i po kilometra od Bleda. Potpuno neprohodan kanjon otkriven je krajem 19. veka. S obzirom na razvoj turizma u Bledu, vrlo brzo su napravljene drvene galerije i mostići. Reka Radovna je svojom vodom masom isklesala ovaj kanjon, između visokih stena Homa i Boršta, koji je dug 1600 m i čijom dužinom je izgrađena drvena staza za pešake. Prema nekim podacima, Vintgar je dobio naziv od nemačke reči Weingarten (wine garden, vinski park), jer je tu, nekada, bilo vinograda u blizini. Posle samo nekoliko koraka, oduševljeno smo zaronili u taj čudesan vodeni svet, gde je bistra reka, uz gromoglasno hućanje, pravila bezbroj brzaka i slapova, a tanka maglena koprena nežno je pokrivala i sprečavala nas da jasno vidimo njenu divnu zelenkastu boju.

Vintgar

Vintgar

Posle prijatne šetnje kroz kanjon, stigli smo i do slikovitog vodopada Šum, visokog 16 metara, kojim se ovaj kanjon završava. Pogledavši ga odozgo, sa mostića, kroz njegove penušave, bele slapove, ugledali smo i dugu! Nismo se vratili istim putem nazad, već smo nastavili stazom kroz šumu i došli do malene crkvice sv. Katarine. Posle pauze koju smo tu napravili, na divnom suncu i sa lepim pogledom na Bled, spustili smo se do ljupkog mestašca Zasip, koje nas je odmah očaralo svojom lepotom, a posebno raznobojnim cvećem na prozorima i terasama kuća.

Zasip

Pogled sa Bledskog zamka

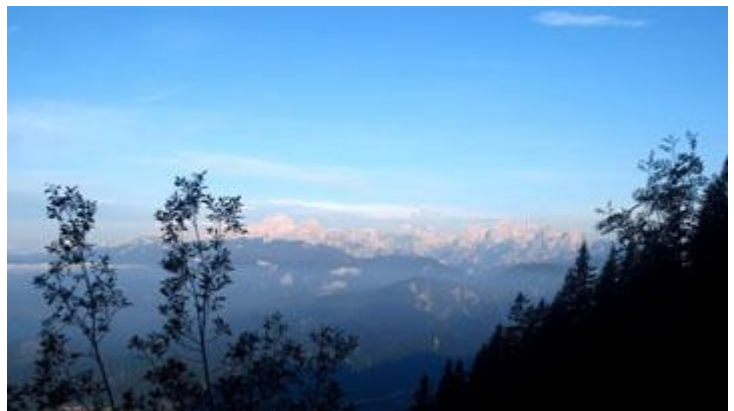
Peške smo produžili sve do Bleda, a zatim smo imali celo popodne za obilazak. Slobodno vreme je svako iskoristio na svoj način – u šetnji oko jezera, stazom dugom 6 km, vožnji čamcem do Bledskog ostrva, na kome se nalazi srednjovekovna crkva sv. Marije, a posetili smo i Bledski dvorac, utvrđenje koje se nalazi na samoj steni, 130 metara iznad jezera. Smatra se da je to najstariji dvorac u Sloveniji. Danas je u njemu muzej, sa zanimljivom interaktivnom izložbom. Odozgo smo imali prekrasan pogled na celo Bledsko jezero, pa uspon do dvorca zaista вреди truda.

Posle degustiranja čuvenih bledskih kremšnitā, u kasnim popodnevrim satima, smestili smo se u autobus i uputili ka Žirovnici i Jesenicama, a zatim ka mestu Moste i Završniškom jezeru, odakle nas je put vodio ka Karavankama i Valvasorjevom domu (1181 m), ispod Stola. Domom upravlja planinarsko društvo Radovljica, a nosi ime po Janezu Vajkardu Valvasorju, poznatom slovenačkom piscu, štamparu i izdavaču. Te tople letnje večeri, proveli smo prijatne trenutke sedeći na drvenim klupama pored doma, a dok smo se zabavljali, smejali i šalili, pogledi su nam stalno bili uprti u visoke i okomite planinske padine, koje su se uzdizale tik iznad doma.

Nedelja, 3. avgust. Ustali smo jako rano i već oko 6 sati ujutru, dok se dan polako budio, pošli na planinarenje i uspon na najviši vrh Karavanki. Krenuli smo uobičajenom stazom kojom se ide do vrha, zvanom „Žirovniška pot“, kroz gustu četinarsku šumu. Staza je prilično strma, pa smo povremeno pravili kraće pauze. Na jednom njenom delu, otvorili su nam se pogledi na dom, koji je već bio daleko ispod nas, na Jesenice i Savu Dolinku, u dolini, a na horizontu smo ugledali vrhove Julijskih Alpi i jasno uočili i Triglav. Dobrim i ne preterano brzim tempom, stigli smo do grebena Malog Stola, a ubrzo i do Prešernove koče (2174 m). Vrh Stol već je bio vidljiv, a do njega nam je trebalo još nekih petnaest minuta. Posle 4 sata uspona i savladanih 1140 metara visinske razlike, oko 11 sati, bili smo na najvišem vrhu Karavanki. Zadovoljstvo sam mogla da pročitam na svim licima.

Pogled na Savu Dolinku i Jesenice

Pogled na Julijske Alpe i Triglav

Pošto je u našoj grupi bilo planinara koji su se prvi put popeli na visinu preko 2000 metara, Milan ih je „krstio“ svojim štapom i poželo još mnogo, mnogo vrhova. U Valvasorjev dom vratili smo se drugim putem, preko Zabrške planine. Posle kraćeg odmora u domu, spakovali smo se i ubrzo krenuli na naša nova odredišta. Na kratko smo se zaustavili u prirodnom rezervatu Zelenci. Sava Dolinka izvire kao reka Nadiža, u vidu 12 metara visokog slapa, na 1232 m visine, a zatim se spušta u dolinu Tamar, ponire i ponovo izlazi u vidu nekoliko zelenih jezera, zvanih Zelenci, zbog smaragdno zelene boje vode. Odatle teče dalje kao Sava Dolinka. Zatim smo, na kratko, posetili i Planicu, poznatu po čuvenoj skijaškoj skakaonici. Put nas je vodio dalje, u obližnje Rateče, selo blizu tromeđe sa Italijom i Austrijom, a posle kraćeg uspona kroz šumu, makadamskim putem, stigli smo i do planinarskog doma, „zavetišča“ Slatna, planinarskog društva Lisca, iz Sevnice. Nekadašnja vojna kasarna pretvorena je u skroman planinarski dom, dobro poznat planinarima Pobeđe, u kome su vrlo često bili srdačno dočekani i sa ljubaznim domaćinima, Slovencima, tu provodili vesele i nezaboravne trenutke. Te večeri, dočekala nas je nasmejana i srdačna Janja, „domaćica“ doma i simpatični Aleš, kuvar. Oni su bili naši divni domaćini naredna četiri dana i noći. Smestili smo se u dve prostrane, višekrevetne sobe, a pored njih, dom ima i lepu trpezariju, kao i kupatilo, gde postoji nekoliko lavaboa i tri tuša, što je bilo sasvim dovoljno za našu grupu. Najlepši deo doma je betonirano, široko dvorište, koje je, ujedno, i mali košarkaški teren, sa drvenim klupama i stolovima, gde smo sedeli svako veče, večerali i divno se zabavljali. Za početak, Aleš nam je napravio, šta drugo, nego odlične kranjske kobasice i kuvan krompir, što smo, ogladneli posle toliko doživljaja tog dana, u slast pojeli.

Na Stolu

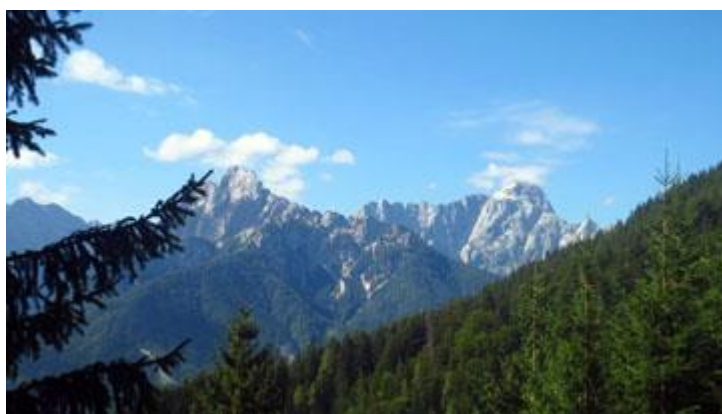

Zelenci

Ponedjeljak, 4. avgust. Dan je osvanuo sunčan, a nebo je bilo bez oblaka. Oko pola 8, krenuli smo do Rateča i odatle se spremili da pešačimo do Tromede. Jedan deo grupe odvezao se do Kranjske Gore, gde su proveli neko vreme. Ovaj gradić leži u kotlini Save Dolinke, na 806 m nadmorske visine. To je bio izlovan kraj sve do 1870. godine, kada je izgrađena železnička pruga Jesenice – Tarvisio, koja je prošla preko Kranjske Gore. Strateško značenje mesta poraslo je za vreme I svetskog rata, kada su ruski zarobljenici izgradili put preko prevoja Vršič, koji je povezivao kotline Soče i Save. Upravo taj put izbavio je mesto iz vekovne izolacije i učinio ga dostupnijim izletnicima i sportistima. Izgradnja skijaške skakaonice na Planici, 1930. godine, učinila je Kranjsku Goru slavnim zimskim sportskim centrom. Posetili su i Rusku kapelicu, koja je podignuta u slavu ruskim zarobljenicima – vojnicima, koji su prilikom izgradnje puta preko prevoja Vršič, poginuli pod naletom lavine. Za to vreme, mi smo prošli kroz Rateče i planinarskom stazom krenuli na uspon ka Tromedi.

Polazak ka Tromedi

Julijski Alpi

Jedan deo staze ide makadamskim putem, a zatim se ona sužava i prolazi kroz divnu četinarsku šumu, sa puno raznih pečurki između stabala. Na pojedinim mestima smo zastajali, jer su nam se kroz drveće i granje pojavljivali veličanstveni vrhovi Julijskih Alpi – pokušavali smo da ih prepoznamo: Jalovec, Ponča, Mangart, Mojstrovka, Razor, Škrlatica... Na vrhu Peč (1510 m), na koji smo se popeli posle dva i po sata, nalazi se tromeda Slovenije, Italije i Austrije. Kakvo divno prostranstvo se pojavilo pred nama... Dok smo ležkarili na travi, u Sloveniji, gledali smo široku dolinu i planinski greben iznad nje, u Austriji, a iza guste četinarske šume, započinjao je prostor Italije... Zaista prelepo mesto za spoj tri kulture, tri zemlje i susret predstavnika tri nacije, koji se, tradicionalno, održava svake godine u septembru i kome prisustvuje više hiljada planinara.

Na Tromedi

Spustili smo se istom stazom do Rateča, našli sa grupom koja je vreme provela u Kranjskoj Gori, i kako je (bivši) granični prelaz prema Italiji u blizini, uputili smo se ka Mangartskim jezerima, pored italijanskog gradića Tarvisio. Iznad ovih jezera, koja imaju još tri naziva – Belopeška, Fužinska ili Klanška jezera, sa južne strane uzdiže se Mangart, a sa istočne – Ponča. Ovu prelepu Mangartsku dolinu u kojoj se nalaze dva lednička jezera božanstvene lepote, 1971. godine Italijani su proglasili Parkom prirode. Prvo smo prošetali pored donjeg jezera (na 924 m), a zatim krenuli stazicom samo malo dalje, i posle nekih pet minuta hoda, pred nama se pojavilo drugo, gornje jezero (na 929 m), pred čijom smo lepotom potpuno zanemeli. Moćne stene Mangarta ogledale su se u bistroj, zelenoj vodi ovog jezera, okruženog gustim četinarima, a čudesna tišina širila se čitavim ovim prostorom. Proveli smo neko vreme tu, sedeći na klupi i posmatrajući mirnu površinu jezera, nemi ... bez reči.

Donje Mangartsko jezero

Gornje Mangartsko jezero

Tarvisio

Pripremajući se za ovaj put i čitajući mnoge legende vezane za ove krajeve, puno sam naučila. Između ostalog, i da se bogatstvo planine nalazi u njenim najsitnijim detaljima : u kamenjima, u prekrasnim pogledima, u zelenim „gorskim očima“, u malom cvetu koji raste u kamenu... U tim trenucima, u čudesnom spoju prirode i nas, nemih posmatrača, i sami smo postali bogatiji za još jednu kamenu liticu, još jedno „gorsko oko“, još jedan krik ptice koja je preletela iznad jezera i na tren poremetila tu nestvarnu tišinu... Morali smo dalje. Vratili smo se na prvo jezero, seli u autobus i brzo stigli u Tarvisio (ili Trbiž, na slovenačkom), gradić koji je takođe postao poznat po čuvenom skijalištu sa 25 km staza. Malo smo prošetali, popili pivo, pojeli sladoled - kako ko, obišli nekoliko radnji sa planinarskom opremom i, prezadovoljni tako ispunjenim danom, uveče se vratili u naš dom iznad Rateča. Aleš nam je opet napravio odličnu večeru, a Janja nam nudila i „repete“ koje nikako nismo mogli da odbijemo.

Utorak, 5. avgust. Posle doručka (božanstvena kajgana sa pečurkama – bravo za Aleša i Janju koja je nabrala pečurke!), krenuli smo ka dolini Soče. Ova slovenska reka, koju eksperti smatraju jednom od najlepših u Evropi, celim svojim tokom pleni nestvarno smaragdnom bojom i ide kroz prelepu dolinu Trente, povezujući mesta Bovec, Kobarid, Tolmin, Novu Goricu, Gorico. Ceo taj put naziva se „smaragdni put“, sa koga se mogu videti sve prirodne i kulturne baštine u dolini. Put Soče ili „Soška pot“ poseban je park prirode kroz koji vodi staza kanjonom Soče, kroz dolinu Trente, od njenog izvora do Bovca. Cela putanja iznosi negde oko 25 kilometara. Po izlasku iz Rateča, uputili smo se ka planinskom prevoju Vršič (1611 m). Mislim da je to najbolji planinski put koji sam ikada videla. Gledajući kroz prozor autobusa, dok smo se strmim serpentinama peli sve više i više, vrtelo nam se u glavi od veličanstvenih vrhova planina koje su izranjale iz dolina i paralele nebo – Mala i Velika Mojstrovka, Jalovec, Prisojnik, Razor... I tako, posle te nezaboravne vožnje preko čudesnog prevoja Vršič, spustili smo se na početak doline Zadnja Trenta, do Koče pri izvoru Soče. Odatle smo krenuli peške do izvora Soče. Na tabli je pisalo da je potrebno 15 minuta. Staza do izvora u početku je lagana. Kasnije postaje malo strma, ali je osigurana gelenderima. Veliki deo grupe došao je do kraja staze sa koga se vidi vodopad koji pravi Soča, a samo njih sedmero (koji će ići na Triglav), prešli su preko odsečene i klizave „police“, sa koje su se spustili do samog izvora, koji je, u stvari, mali otvor u steni, ispunjen vodom nestvarne tirkizno-plave boje.

Vodopad koji pravi Soča

Na izvoru Soče

Po obilasku ove prirodne atrakcije, pošli smo dalje, nastavivši šetnju duž Soče, prateći „Soška pot“, u dužini od oko 8 km. Zaista je fascinantna čistoća, bistrina i boje ove smaragdne reke, kao i svih drugih slovenskih reka... Prolazeći kroz predivnu prirodu i kanjon čudesne Soče, uživali smo svim čulima u njevoj savršenoj lepoti. Šetnju smo završili kod Doma Trenta na Logu, gde se nalazi Informacioni centar Triglavskog nacionalnog parka. Smestili smo se u autobus i krenuli dalje. Došli smo do tvrđave Kluže, jedne od atrakcija u okolini Bovca, koja datira još iz 15. veka, a sa mosta pored tvrđave, bacili smo pogled na vrtoglavo duboka korita reke Koritnice koja su nas bukvalno ostavila bez daha.

Soča

Boka

Posle kraće pauze, uputili smo se ka vodopadu Boka, koji se takođe nalazi u neposrednoj blizini Bovca. Kada sam na Internetu pročitala da je to najviši i najmoćniji slovenski vodopad i da se smatra jednim od najveličanstvenijih u Evropi, nisam imala predstavu kako bi on izgledao „uživo“. Onog trenutka kada smo ga, još iz autobusa, ugledali kako se veličanstveno survava sa visoke stene, shvatila sam da su svi njegovi opisi bili tačni. Želeli smo da mu pridemo što bliže, pa smo krenuli uzbrdo kroz šumu, obeleženom stazom, prilično strmom i kamenitom. Iako je staza išla dalje, posle 2, 5 kilometra i skoro 300 metara savladane visine, naišli smo na lep vidikovac, gde smo rešili da se zaustavimo i odakle smo mogli lepo da ga fotografiramo. Po silasku, nastavili smo putovanje do Bovca, malenog grada podno planine Kanin. Dok smo sedeli u kafiću na glavnom trgu, uživali smo u smiraju dana i prebirali utiske kojih je već toliko puno bilo. Pregršt, pregršt divnih, predivnih utisaka... U tom trenutku, bili smo tako srećni. A to je bila tek polovina našeg boravka u Sloveniji. Još mnogo uzbuđenja bilo je pred nama...

Te večeri, u našem domu u Ratečama, beskrajno smo se zabavljali na klupama, u dvorištu. Posle dobre večere, prvo su nam Šarapova (Goca) i Nadal (Vlada) priredili jednu dobru partiju tenisa, uz neizbežno (njeno) vriskanje i duboke (njegove) uzdahe i dobro prepoznatljive pokrete... Uz salve smeha, burno smo navijali. A onda smo odigrali i malo pantomime, pa smo se takmičili u pogađanju (domaćih ili stranih) filmova, što nam je, moram priznati, baš dobro i lako išlo. Kanije, te noći, uvukli smo se u naše vreće i zaspali blaženim snom, sa osmehom na usnama.

Sreda, 6. avgust. Još jedan lep dan bio je pred nama. Autobusom smo otišli do Tolmina, najvećeg grada u Gornjoj Soči. Po dolasku, odmah smo se uputili do obližnjih Tolminskih korita, još jedne prirodne atrakcije tog kraja. Ova divna korita pravi rečica Tolminka, koja zajedno sa slivom još jedne male reke, Zadlaščice, pravi čaroban kanjon kroz koji prolazite širom otvorenih očiju, bez daha, gledajući te „majstorije“ prirode koja je isklesala ogromne stene i kamenje neobičnih oblika, propuštajući između njih rečicu koja protiče, negde brže, negde sporije, praveći penušave brzake i slapove, a na nekim mestima se i smiruje, u uskim „bazenčićima“ iznad kojih se vrtoglavo uvis uzdižu litice kanjona, nestvarno izvajane.

Ono što, naravno, najviše fascinira i što je najlepše od svega je ta čarobna, čarobna boja vode – ovog puta, tirkizna... U jednom trenutku, Slavica je rekla: „Osećam se kao Alisa u zemlji čuda“, a Nena: „Kao u Gospodaru prstenova“...Upravo tako. Kao da smo svi zajedno uronili u bajku, bajku bez kraja i početka, daleko od stvarnosti, od ovozemaljskog... Nastavili smo dalje istraživanje ovog prelepog kanjona, stigli i do korita Zadlaščice koja je među svojim stenama uglavila i stenu u obliku medveđe glave, u jednom trenutku spustili i do ušća Zadlaščice i Tolminke, došli do ulaza Zadlaške jame, i, na kraju, prešli još jedan Đavolji most, sa koga smo, opet, sa velike visine gledali Tolminku i njena korita.

Tolminska korita

Zadlaška jama

Đavolji most

Obišli smo i Tolmin, malo se osvežili, a zatim nastavili ka Kobaridu, još jednom lepom gradiću na smaragdnom Sočinom putu. U njegovoj blizini nalazi se vodopad Kozjak, kažu jedan od najlepših u Sloveniji. Peške smo se uputili ka njemu, prvo putem, pored zelene Soče, a onda smo ušli u uski kanjon, pa preko drvenih mostića i pored velikog, okruglog kamenja, došli do drvene platforme na koju smo se popeli, i posle samonekoliko koraka, ušli u pravi, mali „amfiteatar“ između visokih stena, na čijoj se pozornici, pravo ispred nas, slivao 15 metara visok Kozjak, praveći ispod sebe dubok „bazen“ ispunjen vodom, opet prelepe zelene boje... Neopisivo, božanstveno, nikad viđeno ranije, i mogu slobodno reći ... spektakularno! Ponavljam još jednom – nijedna fotografija ne može da prikaže TU lepotu. Nijedna.

Pored Soče

Kozjak

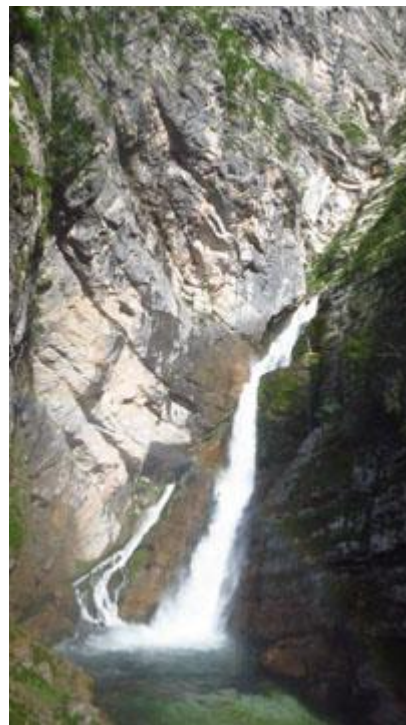
Polako se vraćamo, drugim putem. Prelazimo još jedan viseći most i dolazimo do Napoleonovog mosta, sa koga ponovo slikamo Soču i kajakaše. U Kobaridu smo napravili dužu pauzu, pa je svako radio šta je želeo. Neko prošetao, neko posetio Kobarški muzej sa postavkom iz I svetskog rata, a mi smo se širokim asfaltnim putem prošetali do Italijanske kosturnice, koja se nalazi na desetak minuta peške, iznad grada. Sa tog mesta pruža se opet prelep pogled na Kobarid, Soču, vrhove u okruženju.

Negde oko 7 uveče, vratili smo se u Rateče i kako je to bila naša poslednja noć u tom domu, a sutradan ujutru nas je čekalo buđenje u 4 sata ujutru, brzo smo se spakovali i rano uvukli u vreće.

Italijanska kosturnica

Četvrtak, 7. avgust. Bio je još mrkli mrak kada smo tog jutra ubacivali stvari u naš autobus i kretali dalje na put. Janja nas je ispratila, a mi smo joj se zahvalili (i njoj i Alešu) na svemu što su učinili za nas, na njihovoj gostoprimljivosti, beskrajnoj ljubaznosti i srdačnosti, sa obećanjem da ćemo ponovo doći. Put nas je vodio ka Pokljuki i Rudnom Polju. Ski centar Pokljuka je visoravan 20 km dužine, sa nadmorskom visinom od 1100 do 1400 metara i nalazi se u samom srcu Triglavskog nacionalnog parka. Autobus se zaustavio u Rudnom Polju (1335 m), na velikom parkingu i tu su izašli „Triglavaši“ (kako smo ih nazvali, ili „grupa A“), njih sedmoru. Čvrst stisak ruke, poljubac i rastanak od njih na dva dana... Zagrlivši Milana, u njegovim očima videla sam blagu zabrinutost što nas ostavlja. Sa druge strane, još u Beogradu, dobro se pripremvši za naše planinarenje bez njega, kao vođe, bila sam sigurna da ću ja to moći. Ono od čega sam, ipak, najviše strepela bilo je vreme. Srećom, i ono nam je „išlo na ruku“, pa su nam bila podarena dva divna, prelepa dana, sa pregršt sunca, plavog neba i belih oblaka. Još jednom im mahnuvši, nastavili smo put ka Bohinju i planinarskom domu Koča pri Savici, koja se nalazi iznad Ukanca, na zapadnoj strani Bohinjskog jezera, na 653 metra nadmorske visine. Tu se smestila grupa od 10 planinara. Oni su proveli tri lepa dana na Bohinju, obišli slap Savice, išli u šetnje oko jezera i kupali se u njemu, žičarom se popeli do Vogela, a zatim se peške spustili, neki od njih prošetali su i kroz kanjon Mostnice i dolinom Voje, gde ćemo ih sresti... Jednom rečju, uživali su.

„Grupa B“, naša grupa, brojala je 11 planinarki. Eh, da ... bez ijednog muškarca, nažalost. Ipak raspoložene i nasmejane, ostavivši „grupu C“ da se smešta u Koči pri Savici, krenule smo prvo da obiđemo obližnji slap. Drugi izvorni krak Save, Sava Bohinjka, izvire ispod planine Komarča u vidu 78 metara visokog vodopada Savica, koji se napaja vodom iz 500 metara višeg Crnog jezera. Odatle Savica teče do Bohinjskog jezera u koje se uliva i iz njega teče kao Sava Bohinjka. Betoniranim stepenicama, za nekih dvadesetak minuta, popele smo se do lepog vidikovca sa koga smo posmatrale ovaj visoki vodopad, kroz čije smo kapljice koje su se rasprskavale na sve strane, opet ugledale dugu.

Slap Savice

Pošto smo želele da izbegnemo jako strm uspon uz stenu Komarče, krenule smo drugom, serentinastom, ali ipak lakšom stazom, ka domu na Komni. Markacije su bile dobro postavljene i pretpostavila sam da ne bi trebalo da bude problema u snalaženju. Nena, koju je Milan proglasio mojom „pomoćnicom“, išla je desetak metara ispred naše kolone, uočavala markacije i bila zadužena za „kontakte“ sa planinarima koji su nam išli u susret. Dakle, sve je bilo pod kontrolom. Posle nekih 4 sata uspona (grupa nam je bila „šarenolika“, pa smo išle sporije), i savladane visine od preko 800 metara, stigle smo do živopisne visoravni Komna i istoimenog planinarskog doma. Tu smo napravile kratak odmor. Sa terase ovog doma pruža se divan pogled na Bohinjsko jezero. Tada sam od Milana dobila sms poruku da se ipak ne spuštamo do Crnog jezera, već da nastavimo pravo ka Koči na 7 triglavskih jezera, jer se oko 17 sati očekivala promena vremena i kiša.

Vesela Nena (zadužena za "public relation")

Ispred doma na Komni

I tako, nešto posle 13 sati, nastavile smo dalje. Preko Planine na Kalu, tj. sedla Na Kalu (1636 m), malo smo se spustile i obišle močvarno područje prepuno visokog planinskog cveća, što je predstavljalo pravi praznik za oči i dušu. Zatim je sledio još jedan uspon kroz šumu, a već smo videle i stenu ispod koje se nalazio naš dom, kako su nam rekli planinari sa kojima smo se mimoišle. Na nebu su se polako navlačili sivi oblaci, a u daljini smo začule grmljavinu. Još samo malo uspona i koji minut pre 17 sati, prvo smo ugledale Dvojno jezero, a zatim i Koču na 7 triglavskih jezera (1685 m). Upravo u tim trenucima, pred naš ulazak u dom, počela je da pada kiša. Na kraju, to je ipak bio samo letnji pljusak, koji je ubrzo i prestao. No, mi smo već bile u domu, u kome je vrvelo od planinara, a mirisi toplih čorbi i drugih kuvanih jela opojno su se širili trpezarijom. Zadovoljne našim danom, planinarenjem, snalaženjem na stazi, provele smo prijatne trenutke tog popodneva. Kasnije, kada je kiša stala, a sunce ponovo poslednjim, zlatastim zracima, obojilo planine, izašle smo da prošetamo do jezera. Te večeri, upoznale smo mnoge planinare, Slovence, Čehe i druge strance koji su bili raspoloženi za priču, a posebno im je bila simpatična činjenica da se naša grupica sastojala od 11 „devojaka“, kako smo se, u šali, zvale. Jedan od planinara na recepciji,

simpatični i nasmejani Herman, posebno se obradovao flaši „šljive“ koju je na svojim leđima, u rancu, nosila Mira, još iz Koče pri Savici. Te noći, u tesnoj sobici u potkrovlju doma, poredane kao „sardine“, sanjale smo najlepše snove.

Koča na 7 triglavskih jezera

Veselo na Dvojnom jezeru

Petak, 8. avgust. Probudila sam se među prvima, još pre zvona sa mobilnog telefona. Kroz mali, drveni prozorčić na kosom krovu, tik iznad moje glave, ugledala sam mnoštvo zvezda na crnom nebu. Biće lep dan, pomislila sam. I zaista, kada smo tog jutra, u 6 sati ujutru, napustile dom i krenule Dolinom sedam (čudesnih) triglavskih jezera, sunce je već uveliko osvetljavalo stenovite vrhove nad dolinom. Ovaj izlet smatra se jednim od najlepših planinarskih izleta u Julijskim Alpima. Svako jezero je specifično, svako lepo i dražesno na svoj način. Već na samom početku staze, uverile smo se u to. Polako napredujući, stigle smo do najvećeg od svih sedam, Velikog jezera (Ledvicah ili Bubreg, kako ga još zovu). Na prvi pogled, nismo znale u šta gledamo – toliko je bio nestvaran odraz grebena Špičja u njemu, tako kristalno čistom i prozirnom. Posle kraće pauze, nastavile smo dalje, kamenitom stazom koja se polako uspinjala kroz dolinu, dok smo sa naše desne strane, posle Velike i Male Tičarice, dizale poglede ka još ubudljivijim, stenovitim vrhovima Velike i Male Zelnarice, niz čije padine se „valjao“ zastrašujući sipar.

Početak Doline 7 triglavskih jezera i - sneg!

Sipar

Zeleno jezero

Zasavska koča na Prehodavici

U nastavku puta, naišle smo na dugu i jako strmu padinu prekrivenu snegom. Trebalo je preći preko nje uskom, utabanom stazom. Kako prelaz uopšte nije bio naivan, polako i pažljivo prešle smo taj deo. U tim trenucima, kada je svima adrenalin bio na vrhuncu, a ja se borila i sa nekim sopstvenim strahovima, shvatila sam svu odgovornost vođa i možda tek tada, po prvi put, potpuno razumela Milana. Nakon nekoliko zasneženih padina, polako smo se popele na prevoj Vrata, odakle se jedna staza odvajala na greben preko Zelnarica, a naša staza je vodila na drugu stranu, kroz dolinu Za Kopico, prema Planini pri Jezeru, preko Dednog polja. Dolina Za Kopico (ili Kopica, kako sam je zvala) potpuno nas je oduševila. Prepuna malih brdašaca, razbacanih na sve strane, sa stazicom koja vijuga između njih i pojedinim padinama opet prekrivenih snegom učinila je da taj deo puta i ne osetimo... Kroz te živopisne predele, brzo smo se spustile do Dednog polja, planinske visoravni na 1560 metara, gde smo napravile kratku pauzu, jer je nekoliko devojaka želelo da proba čuveno kiselo mleko koje se tu pravi.

Jezero na Planini pri Jezeru

Vrlo brzo, stigle smo i do Zelenog jezera, koje ime duguje brojnim algama u njemu. Posle samo pola sata hoda dalje, ispred nas se otvorio fantastičan pogled na Zasavsku koču na Prehodavici i planinu Razor, u daljini. I na beskonačne pejzaže i predele „kao na Marsu“ ... bele stene prošarane zelenim padinama, raštrkana plavo-zelena jezera, veličanstveni vrhovi Alpa, plavi nebeski svod sa belim oblačićima. Ove tri boje nestvarno su se prelivale dolinom – bela, plava i zelena. Zasavska koča (2071 m) nalazi se na prelepom mestu, na uzvišenju iznad Rjavog jezera, okruženog smeđkastim stenama zbog kojih je i dobilo takvo ime, sa visokim gorskim vrhovima svuda naokolo. Prepoznavali smo Jalovec, Razor, Bavški Grintavec, Triglav... Oko 10 sati, krenule smo dalje. Spustile smo se do Rjavog jezera, a onda polako popele još nekih 200 metara, do raskrsnice planinarskih staza ispod Hribarica (2195 m), gde je trebalo da se sastanemo sa „Triglavašima“. Posle kraće pauze, pozvala sam telefonom Milana koji mi je rekao da oni kasne oko tri sata, pa da nastavimo dalje same naš put do Planine pri Jezeru.

Dolina Za Kopico

Još pola sata makadamskim putem nizbrdo, kroz šumu, i pred nama se pojavila Koča na Planini pri Jezeru (1453 m), smeštena opet na prelepom mestu, ovog puta na brdašcu, iznad čarobnog (zelenog) jezera, okruženog gustim (zelenim) četinarima. Bilo je pola 4 kada smo ušle u dom. Milena je iz ranca izvadila još jednu litru šljivovice, koju je nosila čitava dva dana! Hvala i njoj i Miri. Slovenac na recepciji ovog doma takođe se prijatno obradovao (iako ne pije) toj flaši, a posebno se izenadio kada je čuo da su devojke, pored sve opreme koje su morale da nose za dva dana planinarenja, nosile i to, očigledno popularno piće i u Sloveniji! Kako tuširanja nije bilo u domovima na planini, prijal je osveženje i kratko brćkanje u jezeru. Zatim smo naručile hranu i sele na drvene klupe ispred doma, a oči uprle u stazicu koja je izlazila iz šume. Na njoj je trebalo da se pojave „Triglavaši“. Blago popodnevno sunce još uvek je sijalo iznad guste šume i prijatno nas grejalo. Najzad, negde oko 7 sati uveče, ugledale smo ih! Njihova lica bila su „bela“ od umora, ali u njihovim očima prepoznale smo onaj sjaj koji je govorio sve... Opet zagrljaji, poljupci, čestitanja. Dugo smo sedeli i pričali. Prepričavali doživljaje i utiske... Evo i njihove priče...

Sa parkirališta su krenuli odmah uzbrdo, šumskim putem prema planini Konjščica. Nastavili su dalje stazom koja je vodila uz potok Ribnica, pored vodopada i izbili na prostani pašnjak i strmu livadu prošaranu patuljastim borovima. Vreme je bilo lepo, pa nisu mnogo žurili i povremeno su pravili kraće pauze. Postepeno se penjući, došli su do Studorskog prevoja (1892 m), gde se već ulazi u područje Triglavskog nacionalnog parka i sa koga se otvaraju nezaboravni vidici. U nastavku puta, često su imali manja variranja visine, sve do Vodnikovog doma (1817 m), odakle puca pogled na oba Triglava kao i na dom Planiku, gde će noćiti. Posle kraće pauze i Prežinog simpatičnog doživljaja sa „netašnom“ kravom (pogledajte u Picasi), nastavili su dalje penjanje preko padina Vernara. Na toj deonici, prvi put su naišli na sajlu koja je pomogla pri savladavanju kraće stene, a zatim stigli i do strme stene Skok uz koju su se dobro osiguranim stepenicama popeli na njen vrh. Po dolasku na Konjsko sedlo (2020 m), na raskrsnici planinarskih staza, krenuli su levo, ka planinarskom domu Planika, dok druga staza vodi do doma na Kredarici. Strmo se penjući, delimično i preko sipara, oko 15 sati bili su u Planici (2400 m).

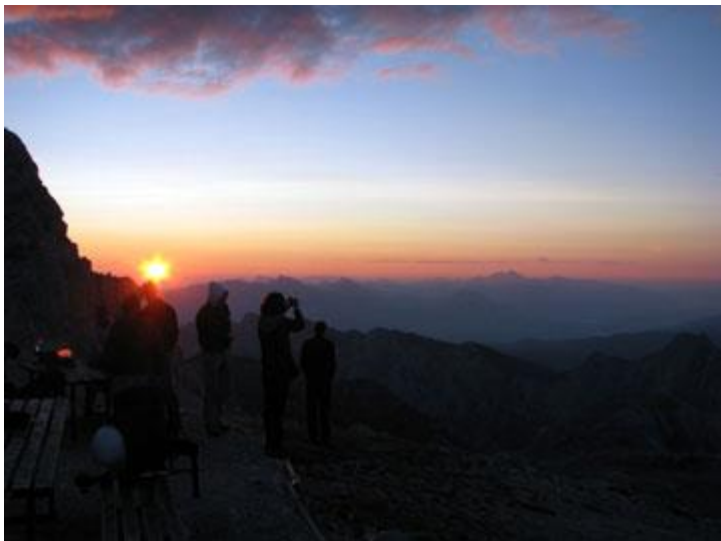
Studorski prevoj

Vodnikov Dom (1817m)

Dom Planika (2400m)

I u tom domu bilo je puno planinara – jedni su dolazili, drugi odlazili, a naši planinari su se u popodnevним časovima odmarali i uveče ranije legli (takođe smešteni u tesnu sobicu u kojoj su jedva mogli i da se okrenu), jer ih je sutradan čekalo rano ustajanje i završni uspon na Triglav. Te večeri, zabrinuti što nismo javile da smo stigle do Koče na 7 triglavske jezera (nismo, jer nije bilo dometa), bezbroj puta su pokušali da sa recepcije njihovog doma pozovu naš. Na kraju su uspeali. Kada su oko 7 uveče dobili informaciju da 11 “crvenkapica” nije zalutalo u šumi, mogli su da odahnu. I konačno, svanulo je jutro, pa su u 6 sati krenuli na uspon.

Jutro na Triglavu

Preko "noža"

Gužva na vrhu

Preko sipara, stigli su ispod stene Malog Triglava. Penjući se preko kamenjara, sada već obezbeđenog sajlama i klinovima, nastavili su dalje. Kako su u grupi uglavnom svi bili početnici na ovakvom terenu, Milan im je prethodno veče u domu objasnio i pokazao upotrebu opreme za penjanje. Polako, bez žurbe, nervoze i bilo kakvog straha, disciplinovano su se peli i stigli do uskog grebena (“noža”) između dva Triglava. Prelazak preko njega osiguran je sajlom koja se može koristiti kao rukohvat ili kao tačka vezivanja penjačkog pojasa. Pre 12 godina, kada sam se pela na Triglav, oprema nije bila obavezna, pa je ona meni poslužila kao rukohvat. Kako je na stazi bila velika gužva, posle oko 3 sata uspona, bili su na Triglavu (2864 m). Tamo je, kao i uvek, vrvelo od ljudi. Svi, sem Milana, prvi put su se popeli na ovaj vrh. Bili su presrećni.

Na vrhu Triglava

Nazad prema Malom Triglavu

Spuštanje ka domu Planika

Posle divne pauze na najvišem vrhu ex-Juge, istim putem vratili su se do Planike, kada smo se čuli i kada nam je Milan rekao da nastavimo same.

Od Planike su nastavili spuštanje prema planinarskom domu na Doliču i Hribaricama. Pojedini kraći delovi te staze bili su prilično teški, sa nezgodnim "detaljima", pa su zažalili što su spakovali penjačku opremu, misleći da im neće više biti potrebna. No, ipak su bez većih problema i uz maksimalan oprez prešli i taj deo. Po dolasku na prevoj i raskrsnicu puteva na kojoj smo ih čekale nekoliko sati ranije, istim putem kojim smo i mi prošle, nastavili su dalje.

U 7 sati uveče, svi zajedno smo sedeli u Koči na Planini pri Jezeru. Kako je samo divno bilo to veče...

Koča na Doliču

Subota, 9. avgust. Iz koče smo krenuli ujutru, strmom kamenitom stazom kroz šumu. Usledilo je dugo spuštanje do planine Vogar, iznad Bohinja, i Kosijeveg doma na Vogaru. U njegovoj blizini, izašli smo na jedan od najlepših vidikovaca sa koga ce vidi celo Bohinjsko jezero, neverovatne tamno plave, skoro teget boje, i na njemu zatekli paraglajdere koji su se upravo spremali da polete sa te tačke. Proveli smo nekoliko trenutaka na tom divnom mestu i imali privilegiju da uživamo u momentima poletanja paraglajdera u beskonačne visine iznad jezera i okolnih planinskih venaca. Nastavili smo dalje i posle skoro 900 metara spuštanja, sišli u čarobnu, zelenu dolinu Voje. Kako autobus nije mogao da dođe do nas, po priličnoj vrućini, pešačili smo brzim tempom još oko sat i po do vodopada Mostnice ili Voje, a zatim vratili delimično istom stazom nazad i obišli na kratko korita Mostnice.

Ka Vogaru

Iako su bili prelepi predeli kroz koje smo prolazili, vrućina i umor od prethodna dva dana dobrog pešačenja, učinili su svoje. Milan je skratio obilazak korita (što ćemo, možda, ostaviti za neki drugi put), pa smo krenuli ka Staroj Fužini, mestu na Bohinjskom jezeru, gde je bio parkiran autobus. Zatim smo se odvezli do obližnjeg Ukanca, gde smo se osvežili u hladnjikavoj vodi jezera. Kao i svako jezero, i Bohinj ima legendu o svom nastanku. Legenda kaže da, kada je Bog delio zemlju, Bohinjci su, za razliku od svih drugih, stajali na kraju, tihi i skromni. Videvši ih takve bogobojažljive i skromne, Bog im je dao najlepše parče zemlje koje je čuvao za sebe. Iz zahvalnosti, Bohinjci su prelepom jezeru dali ime Bohinj, jer su u tom delu Slovenije boga zvali “boh”.

Poslednje veče prespavali smo u planinarskom domu Krim (takođe bivšoj vojnoj kasarni), na brdu iznad Ljubljane, visokom 1000 metara. Dom ima prelepu trpezariju i terasu, sa divnim vidikovcem.

Dolina Voje

Prijatno veče u domu Krim

Korita Mostnice

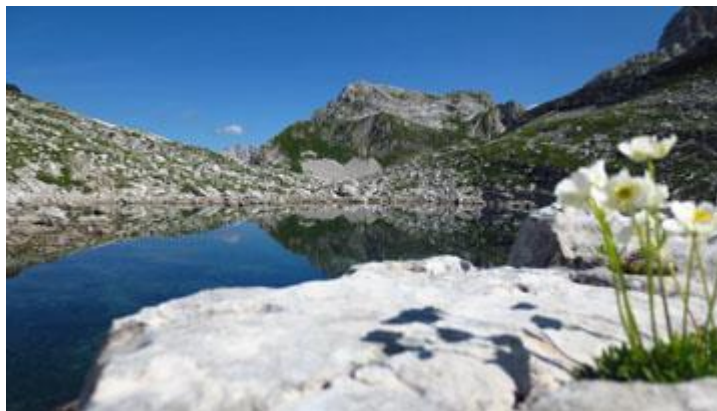

Ljubljana u cveću

Nedelja, 10. avgust. Pošto smo napustili dom, krenuli smo u Ljubljano, gde smo imali više od tri sata za obilazak. Ovaj grad se dosta promenio od kada smo ga posetili poslednji put, pre više od deset godina. Moderan, lep, uređen, sa centrom koji je potpuno pretvoren u pešačku zonu i prepun turista, zaista je divno mesto za obilazak i uživanje u njemu.

A onda je usledilo putovanje ka Srbiji i Beogradu. Srećom, gužvi na granicama (u našem smeru) nije bilo.

Završiću ovu priču jednim citatom. „Sve počinje kada ti ariši i stene stisnu ruke, kada počinješ shvatati put u visine i kada se oko dotakne plavetnila prostranog neba. Kada se kraj izbeljenih stena tvoje usne sretnu sa čašom planinskog izvora, kada se razveseliš zbog krika prolećnog grma, udahneš mirise prolećnih trava i izgaraš sa arišima u jesenjoj večeri silaska. Kada pređeš taj prag, zaista postaješ drugi čovek. Doline tada ostaju uhvaćene u mrak neizvesnosti i neznanja. Tamo ostaju oni koji ne mogu podneti breme napora novih sazrevanja i novih traženja. Svaka spoznaja iskleše telo i duh u nove oblike. Duh tih visina oslobađa sve one koji su spoznali svoje zablude. Jer, zreli postajemo tek kada tamo ne odlazimo samo da osvojimo vrh sa ponosnim imenom, već da ga doživimo u malim stvarima, da se znamo razveseliti kraj sitnog cveta koji raste iz kamena ili nagnutog drveta nad prazninom, kada nam taj čisti vazduh postaje kao duševna hrana, a voda iz izvora najbolje piće na svetu... “ (F. Stele).

Stena, jezero, cvet, nebo...

Onaj ko istinski veruje u to, možda ponekad sretne belu gorsku vilu, onu istu, iz divne Legende o Zlatorogu. Možda mu se, zaista, samo na tren, iza neke litice ili stene, pojavi ona, nasmeši mu se i ponovo povuče u svoju osamu, daleko, daleko od ljudi koji je ne razumeju.

Tek kada smo se vratili našim kućama, shvatili smo da smo svi mi bili glavni junaci jedne divne bajke. Bajke bez kraja ... U kojoj smo, sa svakim pogledom na kristalna gorska jezercica, sa svakim korakom preko cvetnih poljana i svakim dodirnom sa zaslepljujuće belim kamenom i vrtoglavom stenom, bili sve bliže i bliže samima sebi. Savršena lepota nikada se ne može do kraja istražiti. Zato ova bajka i dalje živi.

Statistika:

Grupa A – prešli 101 km, savladali visinsku razliku od 5680 m u usponu i 6280 m u silasku

Grupa B – prešle 85 km, savladale visinsku razliku od 4820 m u usponu i 5280 m u silasku

Grupa C – prešli 41 km, savladali visinsku razliku od 1160 m u usponu i 1430 m u silasku

Veliko hvala Mladenu, Francu i Toniju našim prijateljima - planinarima iz Slovenije, koji su nam mnogo pomogli oko rezervacije smeštaja u planinarskim domovima.

Dodatne informacije za neke od lokacija na kojima smo bili možete pronaći u Picasa albumu, na kraju ovog izveštaja